

Rīgā
2026. gada 4. jūnijā
Nr. 1-26/5

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai
e-pasts: sprk@sprk.gov.lv

Informatīvi:

Satiksmes ministrijai
e-pasts: satiksmes.ministrija@sam.gov.lv

Kultūras ministrijai
e-pasts: pasts@km.gov.lv

VAS "Latvijas Pasts"
e-pasts: info@pasts.lv

Par konsultāciju dokumentu par universālā pasta pakalpojuma kvalitātes prasību pārskatīšanu saistību periodam no 2027. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim

Latvijas Preses izdevēju asociācija (turpmāk – LPIA) kategoriski iebilst pret konsultāciju dokumentā par universālā pasta pakalpojuma kvalitātes prasību pārskatīšanu saistību periodam no 2027. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim izvirzītajiem abonētās preses piegādes kvalitātes kritērijiem.

LPIA piedalījās vairākās Satiksmes ministrijas organizētajās sanāksmēs, kurās piedalījās preses izdevēji, Kultūras ministrija, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) un VAS "Latvijas Pasts". Minētajās sanāksmēs notika plašas diskusijas par abonētās preses piegādes nodrošināšanu 2027. un turpmākajos gados, kā arī par iespējamiem risinājumiem universālā pasta pakalpojuma ilgtspējas nodrošināšanai.

LPIA ir īpaši pārsteigta un neizpratnē par konsultāciju dokumentā ietvertu priekšlikumu attiecībā uz abonētās preses piegādes kvalitātes kritērijiem. Visu konsultāciju procesa laiku LPIA konsekventi un nepārprotami pauda nostāju, ka abonētās preses piegādes kvalitātes samazināšana nav pieļaujama un radīs negatīvas sekas gan preses pieejamībai, gan abonentu skaitam, gan mediju daudzveidībai Latvijā. LPIA rīcībā nav informācijas, kas liecinātu, ka konsultāciju procesā būtu panākta vienošanās par atteikšanos no līdzšinējiem piegādes kvalitātes standartiem. Tieši pretēji – LPIA vairākkārt uzsvēra, ka abonētās preses piegādes laiks ir būtiska preses produkta kvalitātes sastāvdaļa un tā pasliktināšana neizbēgami samazinās abonentu skaitu un kopējo piegādātās preses apjomu.

Tādēļ LPIA kategoriski noraida konsultāciju dokumentā ietvertu priekšlikumu atcelt līdzšinējos abonētās preses piegādes kontrollaikus un aizstāt tos ar prasību valstspilsētās nodrošināt piegādi ne mazāk kā 80% apmērā līdz plkst. 12.00, bet pārējā Latvijas teritorijā tikai piegādes dienā. Šāds risinājums nav uzskatāms par tehnisku kvalitātes kritēriju pārskatīšanu, bet gan par faktisku abonētās preses piegādes kvalitātes pasliktināšanu valsts mērogā, kas var izraisīt krasu abonentu skaita kritumu.

LPIA uzskata, ka SPRK konsultāciju dokumentā nav pietiekami izvērtēta šādas rīcības ietekme uz preses tirgu, abonentu skaitu, mediju daudzveidību un Latvijas informatīvās telpas noturību. Dokumenta argumentācija galvenokārt balstīta pieņēmumā par neizbēgamu abonētās preses apjoma samazināšanos, vienlaikus nepietiekami ņemot vērā preses izdevēju sniegtos datus, prognozes un argumentus par piegādes kvalitātes tiešu ietekmi uz abonēšanas apjomiem.

LPIA ieskatā nav pieļaujama situācija, kurā vairāku mēnešu garumā notiek konsultācijas ar nozari, tiek pieprasīti nozares aprēķini un prognozes, bet publiskajai apspriešanai tiek virzīts risinājums, kas pēc būtības minētajās tikšanās reizēs nav apspriests un analizēts vispār.

LPIA atkārtoti uzsver, ka precīza un pēc iespējas agrā piegāde abonētājiem ir neatņemama Latvijā izdoto laikrakstu un žurnālu kvalitātes sastāvdaļa, kas nodrošina to tirāžu apjomu un brīvas preses pieejamību visā valsts teritorijā.

Vienlaikus LPIA ir gatava izvērtēt izmaksu optimizācijas iespējas, kas nepieciešamas agrās rīta piegādes nodrošināšanai Rīgā, Jelgavā un Mārupē, kur pasta sūtījumu piegāde pašlaik tiek organizēta divos lokos.

LPIA ir gatava izskatīt priekšlikumu abonētās preses piegādes pārejai uz vienu piegādes loku Rīgā, Jelgavā un Mārupē saskaņā ar Latvijas Pasta prezentēto piegāžu laika grafiku, kur 80% abonētās preses piegāžu tiek nodrošinātas līdz plkst. 12.00, **pārējā valsts teritorijā piegādes laikus atstājot negrozītus**, tomēr tikai pie šādiem obligātiem nosacījumiem:

- viss ietaupījums, kas veidojas no pārejas uz piegādēm vienā lokā Rīgā, Jelgavā un Mārupē (saskaņā ar Latvijas Pasta prezentētajiem aprēķiniem aptuveni 1,297 miljoni eiro gadā), pilnā apmērā tiek novirzīts abonētās preses piegādes tarifu būtiskam samazinājumam visā Latvijas teritorijā, tostarp reģionālajai presei;
- nav pieļaujama situācija, kurā ar piegādes kvalitātes samazināšanu iegūtais finanšu ietaupījums tiek izmantots Latvijas Pasta kopējās saimnieciskās darbības rezultātu uzlabošanai vai valsts budžeta izdevumu samazināšanai. Pašreizējā ekonomiskajā un ģeopolitiskajā situācijā šim ietaupījumam pilnā apmērā jāatgriežas Latvijas informatīvās telpas stiprināšanā un drukātās preses pieejamības nodrošināšanā.

Preses izdevēji iegūtos līdzekļus var novirzīt laikrakstu un žurnālu saturiskās kvalitātes celšanai, tādējādi daļēji kompensējot piegādes kvalitātes samazinājuma radītās negatīvās sekas.

LPIA uzskata, ka tikai šāds risinājums varētu tikt uzskatīts par samērīgu kompromisu starp izmaksu optimizāciju un nepieciešamību saglabāt kvalitatīvu, pieejamu un daudzveidīgu drukāto presi visā Latvijas teritorijā.

Vienlaikus vēlamies atgādināt, ka Latvijas preses brīvības, mediju daudzveidības un informatīvās telpas drošības interesēs ir nepieļaut turpmāku nekontrolētu ar preses piegādi saistīto izmaksu pieaugumu. Laikrakstu un žurnālu abonēšanai nedrīkst kļūt par luksusa preci. Tai ir jābūt pieejamai absolūtajam vairumam Latvijas iedzīvotāju neatkarīgi no viņu dzīvesvietas.

LPIA aicina SPRK atsaukt publiskajai konsultācijai nodoto priekšlikumu par abonētās preses piegādes kvalitātes prasību samazināšanu un sagatavot jaunu risinājumu, kas balstīts konsultāciju procesā paustajos priekšlikumos, nodrošina līdzsvaru starp izmaksu optimizāciju un kvalitatīvas abonētās preses pieejamību, kā arī stiprina Latvijas informatīvo telpu un mediju daudzveidību.

LPIA ir gatava turpināt diskusijas par abonētās preses piegādes modeļa pilnveidošanu, ja šādas diskusijas balstās uz faktos pamatotu analīzi, konsultāciju procesā pausto pušu viedokļu ievērošanu un mērķi saglabāt kvalitatīvu drukātās preses pieejamību visā Latvijas teritorijā.

Ar cieņu

Latvijas Preses izdevēju asociācijas
valdes priekšsēdētājs Guntars Kļavinskis

PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SĀTUR LAIKA ZĪMOGU